

Andrássyné Kövesi Magda 70 éves

A finnugor nyelvtudomány egy érdemes, sokoldalú, tevékeny kutatóját köszöntjük 70. születésnapja alkalmából.

Selmecbányán született 1910. szeptember 8-án. Gimnáziumi tanulmányait Sopronban végezte. Érettségi után a budapesti egyetemen magyar–német szakon tanult tovább, 1932-ben végzett, 1933-ban doktorált finnugor tárgyú értekezésével (Igemódok a vogulban. FgrÉrt. 1). Még egyetemi hallgató korában volt módja két hónapot a bécsi Collegium Hungaricumban dolgozni, majd az 1932–1933. tanévet Tartuban, a következőt pedig Helsinkiben töltötte. A tartui egyetemen J. Mark, J. Mägiste és A. Saareste előadásait hallgatta, Helsinkiben pedig A. Kannisto, Y. H. Toivonen, P. Ravila és T. E. Uotila irányításával bővítette látókörét. Alighanem az utóbbi hatására fordult figyelme a permi nyelvek — különösen a zürjén — irányába. Finnországi ösztöndíja után szerezte meg magyar–német szakos tanári oklevelét.

Férjhezmenetele után másfél évtizedig családja kötötte le minden idejét. 1950-ben már bejárt a debreceni egyetemre; 1951-től gyakornoki, tanársegédi, majd adjunktusi minőségben végezte oktatói és tudományos munkáját. 1958-ban védte meg kandidátusi disszertációját (Uráli elemek a komi képzőrendszerben). 1962-től docensként működött 1972-ben történt nyugdíjba vonulásáig. Oktatói, közéleti valamint tudományos munkássága elismerésül több hazai és külföldi kitüntetésben részesült.

A debreceni egyetemen eltöltött több mint két évtizedben finn nyelvet, stilisztikát és finnugor alaktant oktatott. Tudományos munkássága is leginkább ez utóbbi tárgykörhöz kapcsolódik. Százat megközelítő eddig megjelent cikke, tanulmánya, ismertetése közül egyharmaduk finnugor alaktani kérdésekkel foglalkozik, így már doktori értekezése a vogul igemódokról, majd 1965-ben megjelent kandidátusi disszertációja is (A permi nyelvek ősi képzői). Ez utóbbi könyve a legterjedelmesebb, legtöbbet idézett és legátfogóbb munkája, amelyet nemcsak a permi nyelvek szakembereinek, hanem az uráli alaktan minden kutatójának ismernie kell (vö. még: NyK 60: 85–92, Slavica 2: 37–45, NytudÉrt. 40: 218–26, NyK 62: 309–319, NyK 68: 225–247).

Sokat foglalkoztatta Kövesi Magdát a permi nyelvek és a magyar közt fennálló néhány hangtani, alaktani és szókincsbeli egyezés (MNyj. 5, 126–39, 9: 3–33, JSFOu. 62/2, Vir. 1963 : 239–252, MNy. 64 : 162–176, Vir. 1968 : 141–150).

Írt még tudománytörténeti és nyelvművelő cikkeket, ismertetett névtani tanulmányokat. Részt vett belföldi és külföldi finnugor és magyar nyelvészeti kongresszusokon, konferenciákon. Fáradhatatlanul foglalkozott hallgatóival.

Kívánunk az ünnepeltnek — a finnugor nyelvtudomány magyar művelőinek nevében is — jó egészséget, további nyugodt tudományos munkát, sok örömet!

KÁLMÁN BÉLA